



جمهوری اسلامی ایران

مرکز مدیریت حوزه علمیه استان قم

رساله سطح ۳

موضوع رساله

اصول کلی تشویق و تنبیه در تربیت دینی

استاد راهنما: حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر محمدحسین شریفی نیا

استاد مشاور: حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر داود حسینی

محقق: احمد نجمی پور

سال تدوین: ۱۳۹۲

چکیده

تشویق و تنبیه در عرصه تعلیم و تربیت از دیرباز مورد توجه و بررسی صاحب نظران تعلیم و تربیت بوده است. و اسلام بعنوان یک مکتب جامع و جهان شمول از این ابزار تعلیم و تربیت بهره گرفته و برای تشویق متربی و اصلاح کژی‌ها استفاده از این دو روش را جایز شمرده است. این رساله با عنوان «اصول تشویق و تنبیه در تربیت دینی» در پنج فصل تدوین شده است. فصل اول کلیات مباحث از قبیل بیان مسئله، سوالات تحقیق، روش تحقیق، پیشینه تحقیق و اهداف تحقیق و... می‌پردازد و در ادامه به تعریف مفاهیم اساسی مرتبط با موضوع اشاره دارد.

بررسی مبانی نظری در زمینه تشویق و تنبیه در تربیت دینی دومین فصل این رساله است. در این قسمت به جایگاه تشویق و تنبیه در تربیت دینی، تشویق و تنبیه در آیات و روایات و دیدگاه‌های مختلف دانشمندان و متخصصان تعلیم و تربیت در مورد تشویق و تنبیه پرداخته شده است.

قواعد تشویق و تنبیه دیگر فصل این تحقیق است که اصول و قواعد هر یک را به طور جداگانه بیان می‌نماییم.

در فصل چهارم به شیوه‌های تشویق و تنبیه در تربیت دینی پرداخته شده است. در فصل پایانی این رساله انواع تشویق و تنبیه، آثار تشویق و پیامدهای تنبیه و آسیب‌شناسی هر کدام را مورد بررسی قرار داده و در خاتمه به بحث و نتیجه‌گیری پرداخته ایم.

فهرست مطالب:

اهداء.....	ت
تشکر.....	ث
چکیده:.....	ج
فهرست مطالب:.....	ح
فصل اول: کلیات و مفاهیم.....	۱
مقدمه.....	۲
تبیین مسئله.....	۲
پرسش های تحقیق.....	۴
اهداف تحقیق.....	۴
روش تحقیق.....	۴
اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۵
پیشینه تحقیق.....	۶
کلید واژه ها.....	۶
فصل دوم: مبانی نظری تشویق و تنبیه در تربیت دینی.....	۷
۱- مفاهیم و اصطلاحات.....	۸
۲. مفهوم تربیت از منظر آیات و روایات.....	۱۰
۳- جایگاه تشویق و تنبیه در میان روشهای تربیت دینی.....	۱۲
۱-۱. تشویق در قرآن کریم.....	۱۳
۲-۱. تنبیه در قرآن کریم.....	۱۶
۳-۱. تشویق در روایات معصومین (علیه السلام).....	۱۹
۴-۱. تنبیه در روایات.....	۲۱

۲۳	۵-۱. تادیب و تنبیه از نظر فقهاء.....
۲۶	۶-۱. دیدگاه‌های دانشمندان و متخصصان تعلیم و تربیت در مورد تشویق و تنبیه.....
۲۷	۷-۱. دیدگاه روان‌شناسان در مورد تشویق و تنبیه.....
۲۸	تفاوت تنبیه با تقویت.....
۳۳	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....
۳۶	فصل سوم: قواعد تشویق و تنبیه در تربیت دینی.....
۳۷	مقدمه.....
۳۷	۱- قواعد تشویق در تربیت دینی.....
۴۳	۲- قواعد تنبیه در تربیت دینی.....
۵۴	فصل چهارم: شیوه‌های تشویق و تنبیه در تربیت دینی.....
۵۵	مقدمه:.....
۵۶	۱- انواع تشویق و تنبیه.....
۵۶	۱-۱ - تشویق و تنبیه مستقیم و غیرمستقیم.....
۵۸	۲-۱ - تشویق و تنبیه مادی و معنوی.....
۶۰	۳-۱ - تشویق و تنبیه کلامی و غیر کلامی.....
۶۲	۴-۱ - شیوه‌های عاطفی- روانی تشویق و تنبیه.....
۶۴	۲- شیوه‌های تشویق و پاداش در تربیت دینی.....
۷۵	۳- شیوه‌های تنبیه در تربیت دینی.....
۹۱	جمع‌بندی روش‌های تنبیهی.....
۹۲	فصل پنجم: آثار و پیامدهای تشویق و تنبیه.....
۹۳	مقدمه.....

۹۳	۱- آثار تشویق در تربیت دینی.....
۹۵	۱-۱- فواید تشویق.....
۹۶	۱-۲- آثار نامطلوب تشویق.....
۱۰۱	۲- آثار تنبیه در تربیت دینی.....
۱۰۱	۱-۲- آثار تربیتی تنبیه.....
۱۰۲	۲-۲- پیامدهای نامطلوب تنبیه.....
۱۰۵	۳-۲- آسیب‌شناسی روش تنبیه.....
۱۰۶	۳- کاربردهای تشویق و تنبیه در تربیت رفتارهای دینی.....
۱۱۴	بحث و نتیجه‌گیری.....
۱۲۲	فهرست منابع.....